

Bericht van Meijer Heijn (kaderlid van FNV én 50Plus)

18-12-2023

Voor hen die geïnteresseerd zijn in achtergronden van armoede in Nederland.

Afgelopen woensdag vroeg Ton Scheepens, de nieuwe voorzitter van het bestuur van het Armoedeplatform, aan mij hoe het zit met ouderen.

De drempel die zij bij een krappe beurs voelen om aan de bel te trekken. Het zijn mensen die in hun leven door ervaring en opvoeding vaak een ijzeren discipline aan de dag leggen om met het soms onmogelijke krappe budget om te gaan. Voor hen is de drempel (vooral figuurlijk, maar ook vaak fysiek) daarom hoog om hun nood ergens te melden en zij lijden nogal eens in stilte. Bij de VBOH (Verenigde Bonden Overleg Helmond, de belangenbehartiging stichting voor de ouderen, die door de ouderenbonden in Helmond (KBO, PVGE, PCOB en NOOM) is opgericht.) merken wij dat.

Als fiscalist heb ik samen met een collega uit het bestuur van FNV-senioren onderzoek verricht naar lastenverhogingen met name voor ouderen sinds 2009 (net voor de aanvang van de kabinetten Rutte).

En dan schrik je. Overigens óók voor de werkenden met een middeninkomen.

In het afgelopen decennium zijn de lasten met name voor deze groep fors verhoogd. Dat leidt tot zogenaamde hele hoge marginale belastingtarieven (de belastingdruk op de euro die je meer gaat verdienen) met name juist in de middeninkomens waardoor het netto verschil tussen een laag inkomen en een (hoger) middeninkomen minimaal is, en soms zelfs negatief. Arjen Lubach liet dat zien in zijn show en dan wordt het natuurlijk opgepikt, maar dit is al 10 jaar zo. Veel hogere inkomens houden veel meer van hun extra euro over.

Dat betekent ook dat gaan werken vanuit een uitkering soms helemaal niet loont. Dat is een drempel om te gaan werken.

Hoe komt dat nou en ook de hogere druk op mensen in de AOW-gerechtigde leeftijd?

Dat komt door met name twee zaken:

1) De zogenaamde heffingskortingen als de algemene heffingskortingen, de arbeidskorting en de ouderenkorting. Dit zijn belastingkortingen op het te betalen belastingbedrag als gevolg van het tarief. Die worden namelijk afgebouwd naar 0 boven een bedrag van (2024) rond de € 44.000, -. Als je dan meer verdient blijft het tarief 36,97 % (2024) Maar zakken de heffingskortingen naar beneden. Dus je blijft hetzelfde tarief betalen maar krijgt bij een loonsverhoging of pensioenindexatie (zeer zeldzaam de afgelopen 15 jaren) steeds minder heffingskorting.

2) De toeslagen. Spreekt voor zich. Die worden ook afgebouwd naarmate je inkomen hoger wordt. Dus het gaat dubbelop.

In een voorbeeld hieronder zie je de maximale heffingskortingen bij een laag modaal inkomen van € 35.000, -.

Wat je ziet is dat AOW-gerechtigden fors lagere heffingskortingen krijgen én uit hun netto inkomen de Zorgverzekeringswet premie (ZVW) van 5,32 % (2024) moeten betalen. Werkenden betalen die bijdrage niet.

Het is een feit dat AOW-gerechtigden in hun eerste schijf (€ 38.139, -) geen AOW-premie meer hoeven te betalen van 17,9 %. De bedoeling was ook dat zij inclusief het niet meer betalen van die premie in totaal aan netto inkomen uitkomen op 70 % van hun middelloon als ze met pensioen gaan.

Dat wordt al lang niet meer gehaald. Dat bedrag ligt nu al flink onder de 50 % (!!)

Zoals je ziet is onder met name Rutte II (met PvdA toen) het bruto netto traject van ouderen sterk verlaagd zodat het netto inkomen soms lager uitkomt dan dat van werkenden. Geen "voordeel" meer van het niet meer hoeven betalen van de AOW-premie. Overigens hebben zij in hun werkbare leven veel méér AOW-premie betaald dan de huidige generatie werkenden. Maar dat terzijde.

Nu gaan er stemmen op om ouderen nog meer te laten betalen, door hen ook in die eerste schijf de 17,9 % AOW-premie te laten betalen en/of de AOW tot een soort bijstand te maken, waardoor je, als je aanvullend pensioen hebt (gemiddeld € 800,- bruto in de maand in Nederland) naarmate je meer pensioen hebt geen AOW meer krijgt.

Dan zou het laatste goed van de verzorgingsstaat definitief zijn afgebroken en is het weer helemaal ieder voor zich en God voor ons allen.

Met de afbraak van de pensioenen zit dat in het nieuwe stelsel ook in de plannen.

Door de keuze voor het nieuwe stelsel gaat het erg commercieel worden. Steeds minder pensioen, dat is dan het gevolg van de keuze om geen uitkering meer op te bouwen, maar afhankelijk te worden van de premies van de werkgever.

Jongeren en werkenden beseffen dit niet, maar voor hen ligt er een sociale ramp in wording in het verschiet. De meesten denken er niet aan om zelf voor het pensioen te zorgen, want dat moet je vanaf nu feitelijk gaan doen, denk aan die al minder dan 50 % van het middelloon, dat is het gemiddeld salaris over je werkbare leven. Kijk maar naar de ZZP'ers, velen bouwen geen pensioen op en krijgen straks alleen nog bijstand als ze boven de 70 zijn. Dus we gaan terug naar armoede voor ouderen zoals het voor de dagen van Drees (invoerder van de AOW) in 1956 ook was.

1500 Miljard (viermaal de staatschuld en tweemaal het bedrag wat we elk jaar met zijn allen in Nederland verdienen) wat die werkenden gepensioneerd bij elkaar hebben gespaard door 20 % van hun loon elk jaar aan pensioenpremie te betalen, wordt feitelijk onteigend en naar de commercie, de Zuidas, overgeheveld. Knap gecamoufleerd dat wel. Niets in de mainstream media, geen grote kwestie bij de verkiezingen. Alles in dit land gebeurt uiterst geraffineerd. en achter de schermen (Lees voor de aardigheid het boek "Een Nieuw Sociaal Contract" van Pieter Omtzigt maar eens. De leek zal van zijn stoel vallen en de schrik om het hart slaan.)

Net zoals het langzaam maar zeker verder (ik kan het niet anders noemen) uitkleden van onze ouderen en dus óók van jou als je moet ophouden met werken. Daar wordt nu hard aan gewerkt.

De Algemene Heffingskorting suggereert dat die voor iedereen geldt, maar dat is dus niet zo. Niet voor de AOW-gerechtigden.